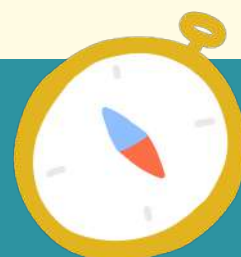

СХОДИНИ ДЛЯ НОВАЦТВА

Про що це заняття?

Заняття створено, щоб діти розвинули навички безпечного перебування на вокзалі, що потрібно робити, коли збираєшся в дорогу і як можна орієнтуватися у новому місті

Завдяки сходинам новацтво:

1. Закріпить знання, які речі потрібно брати в дорогу
2. Знатиме, за допомогою чого можна орієнтуватися в новому місті
3. Дізнається, як в'язати основні вузли й для чого їх застосовують

Можливі формати проведення: офлайн та онлайн (Zoom, Google Meet, Skype тощо)

Рекомендований вік учасників: новацтво (9–11 років)

Тривалість заняття: 1 год 30 хв

Матеріал для заняття: вказано безпосередньо під час заняття

За потреби впорядники можуть адаптувати матеріал відповідно до потреб дітей.

(5–10 хв) Відкриття

Збірка в колі. Молитва, пісня новаків і новачок. Вітання новацьким гаслом “Готуйсь!”. Ройовий обряд. Перевірка присутності.

(30 хв) Розповідь

Одного ранку мама повідомила Тарику з Ліною, що їх чекає цікава мандрівка. Вони поїдуть у гості на тиждень до тьоті Олі, яку дуже давно не бачили. Їхати вони будуть потягом. А зараз їм потрібно зібрати речі в дорогу.

Підкажіть, які речі, потрібно поставити Тарику й Ліні у свої наплічники?

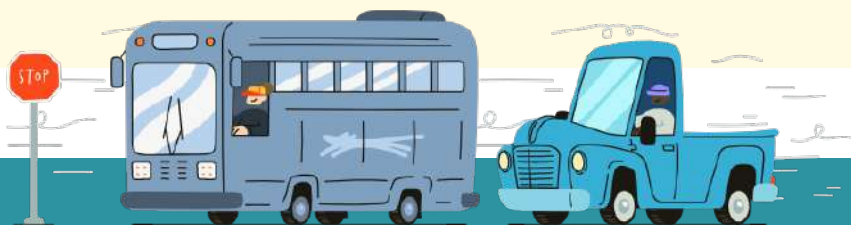
Пригадати, що потрібно взяти із собою в дорогу обов'язково. Можна запропонувати дітям вибрати із купи речей потрібні й вмістити їх у наплічник, якщо сходини проходять офлайн. Для онлайн-формату можна підготувати картинки різних речей, предметів, щоб діти вибрали, що з цього потрібно в дорогу [2].

Склавши наплічники, діти з мамою вирушили в дорогу до вокзалу.

(10 хв) Гра “Автобуси”

“Автобуси” – це команди дітей “водій” і “пасажирів”. За 6–7 м від кожної команди ставлять прапорці. За командою “Марш!” перші гравці швидким кроком (бігти забороняється) направляються до своїх прапорців, огинають їх і повертаються в колони, де до них приєднуються другі за рахунком гравці, і разом вони знову проходить той же шлях і т.д. Під час гри учасники тримають один одного за лікті. Коли автобус (передній гравець – “водій”) повернеться на місце з повним складом пасажирів, він повинен подати сигнал свистком. Виграє команда, яка першою прибула на кінцеву зупинку.

Під час **онлайн-сходин** можна провести руханку з імітацією рухів автобуса, водія, пасажирів, потяга.

На вокзалі було досить шумно, багато людей рухалися в різні сторони із великими валізами, наплічниками, хтось ніс у руках домашнього улюбленця. Потрібно пам'ятати, діти, що залізниця – це не тільки мандри, пригоди та позитивні враження. Залізниця є зоною підвищеної небезпеки. Швидкість поїздів може досягати 120 км/год. Для зупинки поїзда, що рухається зі швидкістю 60–70 км/год, необхідно 600–700 метрів. Поїзд, що йде зі швидкістю 100–120 км/год, за одну секунду долає 30 метрів. А пішоходу, для того щоб перейти через залізничну колію, потрібно не менше п'яти-шести секунд.

Лише на перший погляд безпечні нерухомі вагони. Підходити до них ближче ніж на п'ять метрів, підлазити під вагони не можна: кожен вагон на станції може почати рух у будь-яку секунду.

Але дуже часто порушники, забуваючи про небезпеку, дозволяють собі гратися поблизу залізничних колій, станцій, кидати сніжки, каміння та інші предмети в пасажирські поїзди, підкладати сторонні предмети на рейки перед рухомим поїздом, кататися на велосипедах, роliках, скитах, санчатах і сноубордах, чим піддають небезпеці не тільки своє життя, але життя і здоров'я оточуючих людей, пасажирів, які їдуть в поїзді.

Кращий спосіб убезпечити себе – це уникати знаходження поблизу залізничних колій, а при знаходженні в цій зоні дотримуватися певних правил. Тільки дотримуючись правил поведінки як в дорозі, так і на платформах і станціях, коли чекаєш свій поїзд, можна без пригод дістатися до місця призначення – на дачу або в інше місто.

Ми з вами повинні пам'ятати та виконувати наступні правила проходу та проїзду громадян на залізничному транспорті:

- Прохід громадян через залізничні колії допускається тільки у встановлених і обладнаних для цього місцях.
- Необхідно користуватися спеціально обладнаними для цього пішохідними переходами, тунелями, мостами, залізничними переїздами, шляхопроводами. На станціях, де мостів і тунелів немає, переходьте колії по настилах, а також в місцях, де встановлені покажчики «Перехід через колії».
- При переході через залізничні колії необхідно переконається у відсутності поїзда, що рухається, локомотива або вагонів.
- Не допускається на залізничних коліях і пасажирських платформах:
- Переходити або перебігати через залізничні колії перед поїздом, що наближується, якщо відстань до нього менше 400 м. Переходити колії відразу ж після проходу поїзда одного напрямку, не переконавшись у відсутності прямування поїзда зустрічного напрямку.
- Перелазити через автозчепні пристрої між вагонами; підлазити під пасажирськими платформами і залізничним рухомим складом.
- Заходити за обмежувальну лінію на краю пасажирської платформи.
- Бігти по пасажирській платформі поруч з поїздом, що прибуває.
- Грати у рухливі ігри.
- Стрибати з пасажирської платформи на залізничну колію.
- Проходити по залізничному переїзду при заборонному сигналі світлофора переїзної сигналізації незалежно від стану та наявності шлагбаума.
- Пошкоджувати, забруднювати, загороджувати, знімати, самостійно встановлювати знаки, покажчики чи інші носії інформації;
- Залишати на залізничних коліях речі.

Не допускається на залізничних коліях і пасажирських платформах:

- Переходити або перебігати через залізничні колії перед поїздом, що наближується, якщо відстань до нього менше 400 м. Переходити колії відразу ж після проходу поїзда одного напрямку, не переконавшись у відсутності прямуючого поїзда зустрічного напрямку.
- Перелазити через автозчепні пристрої між вагонами; підлазити під пасажирськими платформами і залізничним рухомим складом.
- Заходити за обмежувальну лінію на краю пасажирської платформи.
- Бігти по пасажирській платформі поруч з поїздом, що прибуває.
- Грати у рухливі ігри.
- Стрибати з пасажирської платформи на залізничну колію.
- Проходити по залізничному переїзду при заборонному сигналі світлофора переїзної сигналізації незалежно від стану та наявності шлагбаума.
- Пошкоджувати, забруднювати, загороджувати, знімати, самостійно встановлювати знаки, покажчики чи інші носії інформації;
- Залишати на залізничних коліях речі.

Не допускається при користуванні залізничним рухомим складом:

- Підходити до вагонів до повної зупинки поїзда.
- Притулятися до вагонів, що стоять.
- Залишати дітей без нагляду при посадці у вагони і (або) висадці з вагонів (громадянам з дітьми).
- Здійснювати посадку і (або) висадку під час руху.
- Стояти на підніжках і перехідних площадках.
- Затримувати відкриття і закриття автоматичних дверей вагонів.
- Висовуватися з вікон вагонів і дверей тамбурів.
- Підлазити під залізничним рухомим складом і перелазити через автозчепні пристрої між вагонами.
- Підніматися на дах залізничного рухомого складу.
- І ще пам'ятайте, що не можна забувати про світ навколо, погрузившись у телефон, чи слухаючи музику в навушниках.

(10 хв) Гра “Так чи ні”

Впорядник/ця чи хтось із дітей звертається до когось з яким-небудь питанням, наприклад: “Ти переходиш дорогу на червоний сигнал світлофора?”, “Ти катаєшся на самокаті у дворі?”, “Кажуть, ти без відома батьків ходиш гуляти. Це правда?”. Відповідати треба швидко, коротко і обов'язково вставляти слова “так” або “ні”. Відповідаючи на питання позитивно (“Так, я катаюся на самокаті тільки у дворі”), треба одночасно головою повертати зліва направо, а відповідаючи негативно (“Ні, я з дозволу батьків ходжу гуляти”) похитувати головою зверху вниз (як, наприклад, прийнято у болгар). Оскільки ці рухи зовсім незвичні, багато помиляються і мимоволі супроводжують відповідь не тими рухами голови, якими потрібно, викликаючи сміх і пожвавлення.

Місто, куди діти приїхали з мамою було дуже велике. Щоб зорієнтуватися, куди їм потрібно рухатися далі, мама підійшла до інформаційного бюро на вокзалі, де взяла карту міста. На ній вказано і рух громадського транспорту від вокзалу в різних напрямках, а також позначено всі визначні туристичні пам'ятки і приміщення першої необхідності. У новому місті ми можемо орієнтуватися за картою, дорожніми знаками, вказівниками. А ще можна користуватися картою на телефоні через Google Maps, наприклад.

А які туристичні пам'ятки є у вашому місті? Що, на вашу думку, потрібно обов'язково знати про місто, куди ви їдете?

Поки Тарик крутився, оглядав усе навколо, в нього трапилася халепа: розірвалася шлейка у наплічнику. І ще в такому дивному місці: майже по середині. Добре, що її можна легко було зв'язати. Давайте допоможемо Тарику це зробити

(15 хв) “В'язання вузлів”

Виряд: лінва різної товщини.

Пригадати, які діти знають вузли (залежно від віку новачтва). Спробувати зав'язати. Вивчити нові вузли.

Подаємо приклади вузлів, які легко запам'ятовує новачтво: пластовий, вісімка, подвійний провідник (заячі вушка), ткацький, рятівнича петля.

(5 хв) Пісня “Сядеш у поїзд”

Шурхо́че віте́р у во́лосі,
Жбу́рляє́ лис́тя на́м у ли́ця,
Ко́ли ке́рує́ сві́том о́сінь,
Ме́ні удо́ма не си́диться.

Я пої́здам по́вірю́ ско́ро,
Неха́й ве́зуть, ку́ди бажа́ють,
Ха́й на пе́рон збе́рутьс́я хо́ром
Ті, що ме́не не про́воджа́ють.

Ти сяде́ш у пої́зд, ха́й со́бі ї́де
Мо́же у Пра́гу, мо́же у Ві́день.
Мо́крі де́рева бі́гтиму́ть слі́дом,
Лиши́ш по́заду́ всі́ радо́щі й бі́ди.

Зали́шу вдо́ма сві́й го́динник,
Вте́чу від спра́в і від по́годи,
Усе́ забу́ду, все́ поки́ну,
І ні́ц ме́ні не бу́де шко́да.

Ха́й мій гама́нець по́рожній,
Мо́я до́рога неві́дома,
Я ста́ну вільни́м подоро́жнім,
Найго́ловні́ше – ви́йти з до́му.

Ти сяде́ш у пої́зд, ха́й со́бі ї́де
Мо́же у Пра́гу, мо́же у Ві́день.
Мо́крі де́рева бі́гтиму́ть слі́дом,
Лиши́ш по́заду́ всі́ радо́щі й бі́ди.

(5–10 хв) Закриття

Збірка в колі. Пісня новаків і новачок. Вечірня новацька молитва. Закриваємо наші сходи новачком гаслом «Готуйсь!»

Авторка: ст. пл. Леся Козменко, ЗГ

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Новацька пісня

Ми діти українські
Ми юні, мов квітки,
Маленькі жовтодзюби,
Пластові новаки.

Як виростем великі,
Хоробрі вояки,
Відстоїм Україну
Від ворожої руки.

Ми любим рідні хати,
Широкий степ і гай.
Від Сяну до Кубані
Лежить наш рідний край.

Як виростем великі,
Хоробрі вояки,
Відстоїм Україну
Від ворожої руки.

Новацька ранішня молитва

Сині дзвіночки молитву
дзвонять,
Зложім в молитві щиро долоні.
Ніч проминула і сонце світить.
Вислухай, Мати, що просять
діти.

Нехай цей вітер, що в хмарі
лине,
Принесе запах квіток Вкраїни.
Нехай ця днина додасть нам
сили,
Щоб ми Вкраїну завжди любили.

Новацька вечірня молитва

Боже, що дав нам цю днину
Сонця і праці і гри.
В тиху вечірню годину
Нашу молитву прийми.

Мрії, що в серці зродились,
Силу, що в грудях росте.
Боже, хай ангел окрилить,
В ясных нам снах збереже.

Додаткові матеріали:

1. Новацькі пісні для відкриття та закриття сходу: “Пісня новаків і новачок”, “Новацька ранішня молитва”, “Новацька вечірня молитва”. [URL](#)
2. Що взяти в подорож: складаємо правильний список речей. [URL](#)
3. Як адаптувати дитину на новому місці, якщо ви вимушено переїхали. Поради психологів. [URL](#)

